

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 22/00, 102/09 и 54/10), члана 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 61/06) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2010. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА – ОПШТИ ИЗБОРИ 2010. ГОДИНЕ СТРАНКЕ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ

Број: 03-07-6-316/11
Сарајево, 17.05. 2012. године

САДРЖАЈ:

МИШЉЕЊЕ.....	3
1.УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ.....	5
Предмет ревизије.....	5
Циљ ревизије.....	5
Обим ревизије.....	5
4.ПРЕДХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	6
5.1. НАЛАЗИ.....	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	14

МИШЉЕЊЕ

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију финансијских извјештаја Странке демократске акције и то: годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Опшних избора одржаних у октобру 2010. године.

Руководство странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање у складу са законима и прописима и успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо обавили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранције да је странка поступала у складу са Законом о финансирању политичких странака и чланом 15.10 Изборног закона БиХ.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Утврдили смо да Странка демократске акције у извјештајном периоду није поступила у складу са одредбама члана 3. став (1) и став (2)., члана 4. став (2)., члана 5., члана 6., члана 8. став (1) и став (2) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештај указује да је Странка демократске акције у 2010. години поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона БиХ.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја Странке демократске акције за 2010. годину и то: годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2010. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Странка демократске акције остварила је укупне приходе у износу од 5.430.286,58 КМ, чија структура је дата у сљедећој табели:

Ред. бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у ук. прих. %
1	Чланарина	58.724,69	1,08 %
2	Прилози физичких лица	631.985,07	11,64 %
3	Прилози правних лица	244.130,00	4,50 %
4	Приходи од имовине	25.700,00	0,47 %
5	Приходи од пр.лица	0,00	0,00 %
6	Приходи од поклона	5.566,95	0,10 %
7	Приходи из буџета	4.335.480,73	79,84 %
	Остали приходи	128.699,14	2,37 %
	Укупни приходи:	5.430.286,58	100,00%

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала укупне расходе у износу 5.457.294,41 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Странка демократске акције. Скраћени назив странке је СДА. Рјешењем Вишег суда у Сарајеву број Р-И-7/90 од 13.06.1990. године, Странка демократске акције је уписана у регистар Удружења.

Сједиште политичке странке је у Сарајеву, улица Титова 9А.

За заступање странке овлаштен је Сулејман Тихић, предсједник. Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2010. годину је Амир Зукић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину, организациону структуру Странке демократске акције чине:

- Централа СДА,
- 9 кантоналних одбора,

- 6 регионалних одбора,
- СДА Брчко Дистрикт БиХ,
- СДА Градски одбор Мостар, и
- 115 општинских одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Странке демократске акције за 2010. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора одржаних у октобру 2010. године, и то сљедећих организационих дјелова:

- Централа СДА Сарајево,
- Општински одбор СДА Зеница,
- Општински одбор СДА Травник и
- Општински одбор СДА Тузла.

Циљ ревизије је да се прикупи довољно релевантних доказа како би се могло изразити мишљење о томе да ли је Странка демократске акције у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10. Изборног закона Босне и Херцеговине.

Обим ревизије финансијског извјештаја Странке демократске акције обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начин трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких и правних лица, приходе из буџета, остале приходе и трошкове предизборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је обавила ревизију и преглед финансијских извјештаја Странке демократске акције за период од 2004. до 2009. године, након чега су издати извјештаји о ревизији, односно извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама.

Након извршеног прегледа за 2009. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја Странке демократске акције са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама да странка треба поступати у складу са одредбама члана 3. став (1) и став (2), члана 6., члана 8. став (1) и став (2) и члана 11. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2010. годину, утврђено је да Странка демократске акције није испоштовала препоруке дате у Извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину, односно да је и у 2010. години поступала супротно одредбама члана 3. став (1) и став (2), члана 6., члана 8. став (1) и став (2) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

а) На основу обављене ревизије утврђено је да је странка поступала супротно одредбама члана 3. став (1)¹ и став (2)² Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Кантонални одбор СДА Зеничко-добојског кантона Зеница је као остали приход исказао износ од 5.000,00 КМ, а за који је утврђено да је остварен од имовине која није власништву странке.

Прегледом документације политичке странке утврђено је да је странка у 2009. години примила средства у износу од 5.000,00 КМ на име издавања пословних просторија у Хотелу „Балкан“ Зеница правним лицима, а која је због забране издавања исказала на конту разграничених прихода³. Наиме, Општина Зеница је 04.08.1997. године уступила Кантоналном одбору СДА Зеничко-добојског кантона право кориштења објекта Хотела „Балкан“ на неодређено вријеме. На основу уговора Странка демократске акције извршила је адаптацију овог објекта. Странка демократске акције је, дана 22.08.2007. године, поднијела захтјев Општинском суду Зеница за укњижбу наведене некретнине у власништво странке, што ни до дана обављања ревизије финансијских извјештаја није завршено.⁴

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину, утврђено је да КО СДА Зеничко-добојског кантона средства од издавања пословних просторија која су била исказана на конту разграничених прихода није вратио правним лицима, већ је у 2010. години са конта разграничених прихода пренио на конто осталих прихода.

Имајући у виду наведено, утврђено је да је странка остварила приходе од издавања имовине која није у њеном власништву у износу од 5.000,00 КМ, чиме су прекршене одредбе члана 3. став (1) Закона о финансирању политичких странака

- (2) Током обављања ревизије финансијских извјештаја у периоду од 2006. до 2010. године, утврђено је да је Странка демократске акције оснивач и власник „Независне радио телевизије Травник“ д.о.о., са сједиштем у Травнику. Током обављања ревизије финансијских извјештаја, Странка демократске акције је Централној изборној комисији БиХ доставила обавијест у којој је наведено да је дана 28.10.2010. године дато овлашћење предсједнику ОО СДА Травник да покрене стечајни поступа НРТВ Травник, те да је НРТВ Травник престала са радом прије више од годину дана. Међутим, Служби за ревизију није достављена документација из које се може утврдити да је током 2010. године дошло до промјене власничке структуре у овом

¹ Политичка странка може осигурати средства из: а) чланарина; б) прилога правних и физичких лица; ц) прихода од имовине у власништву странке; д) буџета БиХ за финансирање парламентарних група у складу с чланом 10. Закона о финансирању политичких странака, као и из ентитетских буџета и свих њихових нижих организационих јединица у складу с ентитетским законима; е) добити од прихода предузећа у власништву политичке странке.

² Предузеће у власништву политичке странке може се бавити само дјелатношћу везаном за културу или издавачку дјелатност.

³ КО СДА ЗЕ-ДО је током 2009. године примила средства од издавања просторија у износу од 5.000,00 КМ. Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину је утврђено да ја странка средства у износу од 5.000,00 КМ, а на основи Одлуке Надзорног одбора странке о забрани издавања просторија до окончања поступка укњижбе, евидентирала на конту разграничених прихода. Током 2010. године странка је иста средства у 2010. години евидентирала на конту 41801-Накнадно утврђени приходи.

⁴ Током обављања ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину Странка демократске акције је Служби за ревизију доставила документацију из које је утврђено да поступак укњижбе некретнине Хотел „Балкан“ није завршен.

правном лицу, односно докази да Странка демократске акције није власник „Независне радио телевизије Травник“ д.о.о. Травник.

Ревизијом није утврђено да је Странка демократске акције остварила приход од добити овог правног лица.

С обзиром да је одредбама члана 3. став (1) и (2) Закона о финансирању политичких странака прописано да политичка странка може средства за свој рад обезбиједити и средствима из добити предузећа која су у власништву политичке странке и да се предузеће у власништву политичке странке може бавити дјелатношћу везаном за културу или издавачком дјелатношћу, мишљења смо да Странка демократске акције и даље поступа супротно одредбама члана 3. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

b) На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину утврђено је да је Странка демократске акције прекршила одредбе члана 5. Закона о финансирању политичких странака.⁵

Странка демократске акције поступила је супротно одредбама члана 5. Закона о финансирању политичких странака јер је примила прилоге два физичка лица чији износи премашују осам (8) просјечних нетоплата у 2010. години за укупно 760,00 КМ.

Наиме, једно физичко лице је дало прилоге Странци демократске акције у укупном износу од 6.550,00 КМ, од чега је 6.000,00 КМ примила Централа СДА, а КО СДА Сарајево 550,00 КМ. Имајући у виду висину дозвољеног лимита на прилоге физичких лица, утврђено је да је ово физичко лице дало прилог који је за 166,00 КМ већи у односу на законом дозвољени лимит на висину прилога.

Служба за ревизију је утврдила да је друго физичко лице дало прилог странци у укупном износу од 6.977,80 КМ⁶, што је за 594,00 КМ више у односу на законом дозвољени лимит на висину прилога.

c) Странка демократске акције прекршила је одредбе члана 6.⁷ и члана 4. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

На основу доступних информација из јавних медија (штампани и електронски медији), утврђено је да је Странка демократске акције на пет предизборних скупова у оквиру изборне кампање за Опште изборе 2010. године, користила услуге естрадних умјетника без накнаде⁸. На једном од предизборних скупова који је одржан 01.10.2010. године наступила су четири естрадна умјетника без накнаде. У годишњем финансијском извјештају странка није пријавила донације које је остварила на начин што није платила поменуте услуге, чиме је прекршила одредбе члана 6. Закона о финансирању политичких странака.⁹ Такође, странка не посједује рачуне ни другу документацију о вриједности тих

⁵ Укупан износ једнократног прилога физичких лица у једној календарској години не смије премашити осам просјечних нето плата, према званичним подацима Агенције за статистику БиХ и не смије се додијелјивати више од једном годишње. Максимални износ прилога физичких лица у 2010. години може износити 6384,00 КМ.

⁶ Лице је дало прилог Централни СДА у износу од 4.277,80 КМ, КО УСК 2.000,00 КМ и ОО СДА Сански Мост 700,00 КМ.

⁷ Члан 6. став (1): политичка странка дужна је водити евиденцију о својим прилозима физичких и правних лица, те издати потврду физичком и правном лицу од којег је примила прилог; став (2): ако укупни износ прилога једног лица из става 1. члана 4. овога закона премашује 100,00 КМ, та уплата мора се унијети у финансијски извјештај у складу са чланом 11. Закона о финансирању политичких странака

⁸ Првог октобра 2010. године у дворани „Зетра“ Сарајево на предизборном скупу странке СДА наступали су: Хари Варешановић, Амира Медуњанин, Елдин Хусеинбеговић и Кенан Мачковић.

⁹ Вриједност бесплатно пружених услуга требало је процијенити по тржишној – фер вриједности и исказати како у пословним књигама тако и у годишњем финансијском извјештају.

неновачаних донације, чиме су прекршене и одредбе члана 4. став (2) Закона о финансирању политичких странака.¹⁰

d) Странка демократске акције прекршила је одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.¹¹

(1) На основу прегледа и контроле додатне документације, утврђено је да је Странка демократске акције, односно да су поједини одбори Странке демократске акције користили без накнаде или по повољнијим условима просторије општина, што је супротно одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- Општински одбор СДА Центар Сарајево је на основу Уговора о закупу пословних просторија, са Општином Центар Сарајево, користио пословни простор површине 105 м², по цијени која је уговорена у износу од 1,00 КМ по м². Према Одлуци о додјели у закуп пословних зграда и просторија Општине Центар Сарајево, број: 01-49-1690/09 од 23.06.2009. године (“Службене новине Кантона Сарајево”, број 20/09), најнижа цијена закупнине у I зони износи 20,00 КМ по м². Кориштењем пословног простора у 2010. години по цијени која је испод цијене утврђене наведеном одлуком, Странка демократске акције је примила прилог Општине Центар у износу од 23.940,00 КМ.
- Општински одбор Странке демократске акције Илиџа је у периоду од 01.01. до 31.12.2010. године, користио без накнаде просторије Општине Илиџа, површине 63 м².
- Дана 07.10.2009. године, ОО СДА Илиџа је са Општином Илиџа склопио Уговор о закупу пословног простора, број: 05-23-818/2-08. Уговором је дефинисано да ће ОО СДА Илиџа, почев од 01.10.2009. године па до 30.09.2012. године, користити пословни простор површине 63,00 м², по цијени која је уговорена у износу од 2,00 КМ по м², односно 10% од почетне цијене закупа по м² која износи 20,00 КМ за екстра зону у којој се налази наведени пословни простор. Кориштењем пословног простора по цијени која је испод почетне, Странка демократске акције је примила прилог Општине Илиџа у износу од 13.608,00 КМ.
- ОО СДА Ново Сарајево према подацима из акта Општине Ново Сарајево, број: 01-02-216/11 од 07.04.2011. године, користио је без накнаде просторије Општине Ново Сарајево површине 81,40 м². Према одлуци о додјели на кориштење пословних простора о висини и начину плаћања закупнине за пословне просторе на којима право располагања има Општина Ново Сарајево („Службене новине Кантона Сарајево“, број 29/07) најнижа висина закупнине по м² за прву пословну зону износи 12,00 КМ. Неплаћањем закупнине за вријеме кориштења пословног простора СДА је примила забрањени прилог од Општине Ново Сарајево у износу од 11.721,60 КМ.
- Према подацима које је доставила Општина Илијаш, утврђено је да је Странка демократске акције без накнаде користила просторије, површине 37,96 м², на којим право располагања има Општина Илијаш. Вриједност забрањеног прилога у 2010. години је износила 3.644,16 КМ.

¹⁰ Правно или физичко лице које политичкој странци пружи услугу или прода производ мора јој испоставити рачун, без обзира на то ко сноси плаћање услуге или производа, односно, без обзира на то да ли је услуга пружена или производ дан без наплате.

¹¹ Државни, ентитетски и кантонални органи, органи Брчко Дистрикта БиХ, органи општинских и мјесних заједница, јавне институције, јавна предузећа, хуманитарне организације, анонимни донатори, вјерске заједнице, као и правна лица у којима уложени јавни капитал износи најмање 25% не могу финансирати политичке странке.

- На основу Одлуке о поступку давања у закуп пословних просторија од 27.11.2007. године, Странка демократске акције је користила без накнаде просторије у власништву Општине Живинице, површине 34 м². Кориштењем без накнаде ових просторија, СДА је примила забрањени прилог у износу од 1.224,00 КМ.
- На основу Одлуке о давању на привремено кориштење пословног простора од 20.05.2010. године, Општински одбор Странке демократске акције Јајце користио је без накнаде просторије у власништву Општине Јајце, површине 84,48 м². Кориштењем без накнаде ових просторија, СДА је примила забрањени прилог у износу од 1.013,76 КМ¹².
- ОО СДА Фојница је на основу Одлуке о додијели на кориштење пословних просторија без накнаде¹³ користио пословне просторије у власништву Општине Фојница, површине 26,78 м². Обзиром да је Одлуком о висини закупнине за пословне просторе Општине Фојница, број: 01-05-490/02 од 28.10.2002. године, утврђено да мјесечна цијена закупа износи 3,00 КМ/м², ОО СДА Фојница је примио прилог у износу од 964,08 КМ.

Осим наведеног, Служба за ревизију је утврдила и сљедеће:

- Општински одбор СДА Доњи Вакуф користи без накнаде просторије у власништву Општине Доњи Вакуф, површине 90 м².¹⁴
 - Општински одбор СДА Сребреница је на основу одлуке Начелника Општине Сребреница од 03.10.2005. године, користио без накнаде просторије у згради старе Полицијске станице у Сребреници.
 - На основу Одлуке Општинског начелника, ОО СДА Јабланица користи просторије у згради СП-32 површине 24 м², без накнаде.¹⁵
 - Општински одбори Странке демократске акције Стари Град, Бреза и Сребреник користе без накнаде просторије којим располажу општине Стари Град, Бреза и Сребреник.
- (2) Асоцијација младих СДА Добој Југ примила је прилог Општине Добој Југ у износу од 120,00 КМ, што је супротно одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Ревизијом је утврђено да су средства исплаћена путем благајне дана 20.08.2010. године, а на име суфинансирања трошкова организовања Јавне трибине на тему: “Пост са медицинског аспекта“. Странка овај прилог није исказала у годишњем финансијском извјештају.
- (3) ОО СДА Цазин је исказао остали приход од отписа обавеза према ЈУ „Дом културе“ Цазин у износу од 488,98 КМ. Странка се приликом отписа позвала на одредбе Закона о облигационим односима, односно на општи рок застаре потраживања Ревизијом је утврђено да је ЈУ „Дом културе“ Цазин у 2010. години извршио отпис потраживања од Странке демократске акције у износу од 1.354,52 КМ, од чега су 1.209,98 КМ обавезе по почетном стању на дан 01.01.2006. године, а 144,54 КМ обавезе по рачуну из 2009. године.
Из свега наведеног, утврђено је да је странка примила прилог ЈУ “Дом културе“ Цазин у износу од 1.354,52 КМ.

¹² Цијена закупа према Одлуци о давању на привремено кориштење пословног простора у власништву Општине Јајце Општинског вијећа број: 01-02-4395/10 од 20.05.2010.године („Службене новине Општине Јајце“ број 4/10) износи 1,00 КМ/м².

¹³ Одлука о додијели на кориштење пословних просторија ОВ Фојница број: 01-05-658-2/02 од 31.12.2002. године.

¹⁴ Акт Општине Доњи Вакуф број: 02-05-00770/11 од 04.04.2011. године

¹⁵ Одлука Општине Јабланица број: 01/1-023-421/98 од 05.05.1998. године

е) Странка демократске акције прекршила је одредбе члана 8. став (2) Закона о финансирању политичких странака.¹⁶

На основу обављене ревизије, утврђено је да је странка примила прилоге који су забрањени одредбом члана 8. став (2) Закона о финансирању политичких странака у укупном износу од 56.600,00 КМ.

- Странка демократске акције је током 2010. године примила прилоге правног лица “Униградња“ д.д. Сарајево у укупном износу од 11.500,00 КМ¹⁷. Ово правно лице је током 2010. године имало склопљене уговоре са Општином Ново Сарајево.
- Централа Странка демократске акције је, дана 17.08.2010. године, примила прилог правног лица “Делинг“ д.о.о. Тузла у износу од 500,00 КМ. Ово правно лице је у 2010. години имало склопљене уговоре са Заводом за изградњу Кантона Сарајево.

Дана 27.08.2010. године Централа СДА је примила прилог правног лица “АЛМУ“ д.о.о. Зеница у износу од 2.000,00 КМ, које је у 2010. години имало склопљен уговор са Министарством за пољопривреду, шумарство и водопривреду Зеничко-добојског кантона.

Исти одбор је примио и прилог правног лица “ЕУРО-АСФАЛТ“ д.о.о. Сарајево у износу од 11.800,00 КМ, које је у 2010. години, имало склопљене уговоре са Општином Ново Сарајево и Општином Нови град Сарајево.

Такође је утврђено да је Централа СДА примила прилог правног лица “БАБИЋ-БИССТОУРС“ д.о.о. Зеница у износу од 2.000,00 КМ. “БАБИЋ-БИССТОУРС“ д.о.о. Зеница је током 2010. години имало склопљен уговор са Судском полицијом Федерације Босне и Херцеговине.

- ОО СДА Грачаница је дана 20.08.2010. године примио прилог правног лица “Клаус Лехманн ГмбХ“ д.о.о. Грачаница у износу од 1.000,00 КМ. Ово правно лице је имало склопљене уговоре са Општином Лукавац и Заводом за изградњу Кантона Сарајево.
- Дана 01.10.2010. године, ОО СДА Тузла примио је прилог правног лица “Јунузовић-Копех“ д.о.о. Лукавац у износу од 1.000,00 КМ. Ревизијом је утврђено да је ово правно лице имало склопљене уговоре са Министарством унутрашњих послова Тузланског кантона.
- Општински одбор Странке демократске акције Бановићи примио је прилог правног лица “Хармели“ д.о.о. Бановићи у износу од 500,00 КМ, које је током 2010. године, имало склопљен уговор са Владом Средњобосанског кантона.
- Странка демократске акције, односно ОО Живинице примио је прилог правног лица “СЕ-Сарајка“ д.о.о. Живинице у износу од 400,00 КМ. Ово правно лице је током 2010. године имало склопљене уговоре са Општином Тузла.
- У извјештајном периоду, Општински одбор СДА Какањ је примио два прилога правног лица “Заимовић“ д.о.о. Какањ у укупном износу од 1.000,00 КМ. Ово правно лице је

¹⁶ Приватна предузећа која обављају јавне услуге на основи уговора са владом не могу финансијски помагати политичке странке.

¹⁷ Централа СДА је примила прилог у износу од 7.500,00 КМ, ОО СДА Фоча-Устиколина износ од 2.000,00 КМ, и ОО СДА Фоча прилог у износу од 2.000,00 КМ.

током 2010. године, имало склопљене уговоре са Министарством унутрашњих послова Зеничко-добојског кантона.

Исти одбор примио је и прилог правног лица “САБ-ТРАДЕ“ д.о.о. Какањ у износу од 500,00 КМ. “САБ-ТРАДЕ“ д.о.о. Какањ је током 2010. године имало склопљен уговор са Општином Какањ.

- Током 2010. године, Општински одбор СДА Зеница је примио два прилога од правног лица “Бркић Петрол“ д.о.о. Зеница, које је током 2010. године имало склопљен уговоре са Општином Зеница и Министарством унутрашњих послова Зеничко-добојског кантона, у укупном износу од 4.000,00 КМ.

- Дана 15.06.2010. и 22.04.2010. године, “ХИФА“ д.о.о. Тешањ донирала је средства ОО СДА Тешањ у износу од 600,00 КМ. Ревизијим је утврђено да је ово правно лице током 2010. године имало склопљен уговор са Федералним министарством унутрашњих послова, Федерална управа полиције Сарајево.

Такође, ОО СДА Тешањ је примио прилог правног лица “ХИФА-БЕНТЗ“ д.о.о. Тешањ у износу од 1.000,00 КМ, које је имало склопљен уговор са Министарством унутрашњих послова Зеничко-добојског кантона.

Општински одбор СДА Тешањ примио је и прилог правног лица “АБ Транс“ д.о.о. Тешањ у износу од 1.000,00 КМ. “АБ Транс“ д.о.о. Тешањ је у 2010. године имало склопљен уговор са Општином Тешањ.

- Дана 01.10.2010. године, ОО СДА Бугојно је примио прилог правног лица “ХИФА-ПЕТРОЛ“ д.о.о. Сарајево у износу од 1.000,00 КМ. Ово правно лице је имало склопљен уговор са Федералном управом цивилне заштите.

- Кантонални одбор СДА Сарајево примио је прилог правног лица “ЗИСС“ д.о.о. Сарајево у износу од 500,00 КМ. Ово правно лице је током 2010. године имало склопљен уговор са Стручном службом за заједничке послове Кантона Сарајево.

Овај одбор је примио и прилог правног лица “ДЕФТЕР-КОМЕРЦ“ д.о.о. које је имало склопљен уговор са Стручном службом за заједничке послове Кантона Сарајево и Агенцијом за приватизацију Федерације Босне и Херцеговине, у износу од 1.500,00 КМ.

- Општински одбор СДА Ново Сарајево примио је прилог правног лица “АС QUATTRO“ д.о.о. Сарајево у износу од 500,00 КМ. Ово правно лице је током 2010. године имало склопљен уговор са Порезном управом Федерације БиХ.

Исти одбор примио је и прилог правног лица “ВИНОЈУГ“ д.о.о. Сарајево које је имало склопљен уговор са Службом за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине, у износу од 5.000,00 КМ.

- Кантонални одбор СДА БПК Горажде је дана 04.02.2010. године примио прилог правног лица “ХДИ“ д.о.о. Сарајево у износу од 300,00 КМ. Ово правно лице је током 2010. године имало склопљен уговор са Општином Горажде.

- Градски одбор СДА Мостар је дана 16.09.2010. године примио прилог правног лица “Предузеће за путеве“ д.д. Мостар у износу од 1.000,00 КМ. Ово правно лице је током 2010. године имало склопљен уговор са Градом Мостар.

Овај одбор примио је и прилог правног лица “Амитеа“ д.о.о. Мостар у износу од 1.000,00 КМ, које је, такође, имало склопљен уговор са Градом Мостар.

- СДА Брчко Дистрикт примио је прилог правних лица “РУС“ д.о.о. Мостар у износу од 5.000,00 КМ и “ДУГА“ д.о.о. Брчко у износу од 2.000,00 КМ. Ова правна лица су током 2010. године имала склопљене уговоре са Владом Брчко Дистрикта БиХ.

f) Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављене ревизије утврђено је да Странка демократске акције није у својим пословним књигама евидентирала све приходе и расходе, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Увидом у пословне књиге странке, утврђено је да нису сви трошкови књижени у моменту настанка обавезе, односно да су трошкови и обавезе из 2008. године књижени у 2010. години. Такође је утврђено да странка није у својим пословним књигама евидентирала трошкове закупа за пословне просторије које користе њени организациони одбори по основу уговора о закупу.

Исто тако је утврђено да Странка демократске акције није вршила правилан попис обавеза, односно није вршила усаглашавање обавеза са добављачима, што је за резултат имало погрешно исказане обавезе. Служба за ревизију је утврдила и да је странка по обрачуну за 2010. годину извршила отпис обавеза у својим пословним књигама према добављачима, чиме је увећала приходе странке. Такође је утврђено да је странка усљед неправилних књижења обавезе из ранијих година у 2010. години фиктивно увећала и обавезе према добављачима и трошкове.¹⁸

Служба за ревизију је утврдила да странка није у својим пословним књигама евидентирала сва примљена буџетска средства.

Служба за ревизију је, такође, утврдила да Странка демократске акције није попунила финансијски извјештај у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака.

- (2) ОО СДА Зеница је средства у износу од 175,00 КМ које је уплатила ТР “Оптика“ вл. Џенана Доловац исказао као приходе од чланарине. Странка је ова средства требала исказати као прилоге правних лица, чиме је прекршила одредбе члана 13. и члана 15. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.
- (3) Странка демократске акције није у обрасцу 3-ф (приходи из буџета) исказала све приходе које током 2010. године примила из буџета, односно није образац 3-ф попунила у складу са чланом 19. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

¹⁸ Служба за ревизију је утврдила да је странка 2009. године извршила отпис обавеза према добављачу ЈП РТВ Тузланског кантона, и то књижењем у корист прихода 1.475,00 КМ, и сторно обавезе према добављачу у износу - 1.475,00 КМ. Странка није имала обавезе према добављачу, јер су исте измирене 2008. године. Након што је утврдила да су јој обавезе према овом правном лицу исказане, али као -1.475,00 КМ, странка је по завршном рачуну за 2010. годину књижила обавезу према добављачу у истом износу, односно увећала расходе.

Увидом у образац 3-ф утврђено је да је ОО СДА Бусовача средства из буџета Општине Бусовача исказао мањим за износ од 66,00 КМ. Средства су према допису Општине Бусовача, број: 04-14-2800/1/11 од 22.07.2011. године, исплаћена путем благајне, на основу рачуну бр. 18/10 за снимање и израду фотографија, а у сврху промоције странке.

Такође је утврђено да странка није исказала средства из буџета Општине Чајниче у износу од 353,09 КМ. Ревизијом је утврђено да су средства из буџета Општине Чајниче, на основу сагласности Регионалног одбора СДА, исплаћена физичком лицу, а на име превоза ђака.

Поменуте приходе из буџета у износу од 419,09 КМ није исказала у пословним књигама.

- (4) Ревизијом је утврђено да СДА није у годишњем финансијском извјештају правилно исказала остале приходе, чиме је прекршиле одредбе члана 13. став (4) Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.
- Служба за ревизију је утврдила да је ОО СДА Тузла исказала приходе по основу отписа доприноса из плата и пореза и доприноса на плате и додатна примања из ранијих година, односно по почетном стању 01.01.2006. године у укупном износу од 37.915,31 КМ, у оквиру кога су обавезе по основу пореза на примања износиле 26.757,71 КМ
 - Увидом у документацију утврђено је да је странка обавеза по основу порез на примања у износу од 26.757,71 КМ отписала позивајући се на одредбе Закона о облигационим односима. Странка није извршила усаглашавање обавеза по основу пореза на примања са Порезном управом Федерације БиХ.
 - Странка је извршила усаглашавање обавеза за пензијско и инвалидско осигурање и на основу Записника Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање број: ФЗ-ТЗ-3-38-01/10 од 20.01.2010. године утврдила да су обавезе СДА 7.124,80 КМ.
 - Странка током ревизије није предочила документацију из које би се могло утврдити износ обавеза према фондовима пензионог и здравственог осигурања и надлежној агенцији за запошљавање.
 - Из свега наведеног, утврђено је да су остали приходи нереално исказани, односно да странка има обавезе по основу пореза и доприноса на примања.
 - Исто тако, ОО СДА Цазин је извршио отпис обавеза према ЈКП "Водовод" Цазин у износу од 3.855,84 КМ, и исказала приходе. Према картици коју је ЈКП "Водовод" Цазин доставио, ОО СДА Цазин на дан 31.12.2010. године има обавезе у износу од 3.855,84 КМ. Странка није извршила усаглашавање обавеза прије него што је извршила отпис обавеза.
- (5) На основу обављене ревизије и увида у уговоре о закупу пословних просторија утврђено је да странка у годишњем финансијском извјештају на обрасцу 4-1 није исказала све трошкове закупа за пословне просторије, и то:
- Према Уговору о закупу, закупнина пословних просторија које је користио ОО СДА Велика Кладуша за 2010. годину је износила 2.400,00 КМ. Увидом у образац 4-1 утврђено је да Странка демократске акције није исказала трошкове закупа у наведеном износу.

- Такође је утврђено да је закупнина за 2010. годину за пословне просторије које је користио ОО СДА Лукавац према Уговору о закупу износила 4.080,00 КМ, док странка у годишњем финансијском извјештају није исказала трошкове закупнине.
 - Према Уговору о закупу ОО СДА Бужим је имао трошкове по основу закупнине у 2010. годину у износу од 3.024,00 КМ. Увидом у образац 4-1 утврђено је да је странка исказала трошкове закупа у износу од 2.268,00 КМ, односно мање за 756,00 КМ.
 - Увидом у образац 4-1 утврђено је да је ОО СДА Олово исказао трошкове закупнине у износу од 1.600,00 КМ. Обзиром да закупнина за 2010. годину према уговору о закупу, износила је 3.600,00 КМ, утврђено је да су трошкови закупнине исказани мање за 2.000,00 КМ.
- (6) Ревизијом је утврђено да је странка исказала трошкове кампање за Опште изборе 2010. године у обрасцу 4-2 у већем износу за 14.040,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 22. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Контролом рачуна трошкова рекламе и пропаганде за Централну СДА утврђено је да је странка рачуне за рекламу и пропаганду који су настали током Локалних избора 2008. године¹⁹ у укупном износу од 14.040,00 КМ евидентирала у пословним књигама у 2010. годину. Странка је ове трошкове требала исказати у обрасцу 4-1 годишњег финансијског извјештаја.

- (7) Служба за ревизију је утврдила да Странка демократске акције није у обрасцу 5. (позајмице, кредити и дугови) исказала све обавезе на дан 31.12.2010. године, чиме су прекршене одредбе члана 23. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.
- На основу података Службе за заједничке послове органа и тијела Федерације БиХ, утврђено је да Странка демократске акције није исказала обавезе по основу закупнине за пословне просторије које користи Централна СДА у Сарајеву у износу од 52.480,00 КМ.
Према подацима Службе за заједничке послове органа и тијела Федерације БиХ Странка демократске акције има укупне обавезе по основу закупнине у износу од 75.880,00 КМ, и то: 21.600,00 КМ је обавеза по основу закупнине за 2010. годину, 37.880,00 КМ је обавеза из 2009. године, а 16.400,00 КМ обавеза из 2008. године. Странка демократске акције је у својим пословним књигама на дан 31.12.2010. године исказала обавезе у износу од 23.400,00 КМ, што је странка и навела у обрасцу 5.
 - ОО СДА Тузла није у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе према ЗД Рудници “Крека“ Тузла у износу од 2.850,00 КМ. На основи конфирмације ЗД Рудници “Крека“ Тузла утврђено је да обавезе СДА износе 2.850,00 КМ, док странка у својим пословним књигама није исказала обавезе на дан 31.12.2010. године.

Трошкови изборне кампање

Странка демократске акције је поступила у складу са одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, односно у сврху изборне кампање је потрошила 1.059.726,83 КМ.

¹⁹ „Rojal Hibi“ Сарајево, Рн-отпремница бр. 1-8/08 са валутом од 10.09.2008. године у износу од 14.040,00 КМ. Рачун је плаћен дана 02.08.2010. године (извод бр. 126 ПБС).

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ²⁰ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Странка демократске акције је могла потрошити 3.164.004,90 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Странци демократске акције да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- да поступа у складу са одредбама члана 3. став (1) и став (2), члана 4. став (2)., члана 5., члана 6., члана 8. став (1) и став (2) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака и то:
 - да не остварује приходе од имовине која није у власништву странке,
 - да поступа у складу са одредбама члана 3. став (2) Закона о финансирању политичких странака, односно да се ослободи власништва над правним лицем чија дјелатност није везана за издаваштво или културу,
 - да обезбиједи рачуне за пружене услуге, без обзира ко сноси плаћање,
 - да не прима прилоге физичких лица изнад законом дозвољеног лимита,
 - да у финансијском извјештају, у складу са чланом 6. овог закона, пријављује све прилоге веће од 100,00 КМ,
 - да не прима забрањене прилоге,
 - да успостави потпуне евиденције о својим приходима и расходима и
 - да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.
- да приходе и расходе признаје у моменту њиховог настанка, а не у моменту наплате или плаћања,
- да редовно врши попис (инвентуру) имовине и обавеза, у складу за рачуноводственим прописима, и
- да изврши усаглашавање обавеза, а посебно обавеза из ранијих година и изврши одговарајуће књижење у својим пословним књигама.

КОМЕНТАР

У остављеном року, Странка демократске акције доставила је примједбе на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину и постизборног финансијског извјештаја – Општи избори 2010. године.

²⁰ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

Служба за ревизију је размотрила примједбе Странке демократске акције, те све аргументоване примједбе уважила и у том дијелу измијенила налазе. Истичемо да је СДА изразила спремност да испоштује препоруке Службе за ревизију финансирања политичких странака.

Захваљујемо се овлашћеном лицу за финансијске извјештаје и запосленим у Центри Странке демократске акције на доброј и коректној сарадњи током обављања ревизије финансијских извјештаја.

Мр. Хасида Гушић, шеф Службе за ревизију

Невенко Андан, ревизор

Сања Чабрило, ревизор

Анела Бурцовић-Капић, помоћник ревизора